

БАРЫ ДӨЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИЯДАРА, ХОЛВОУНГ!

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУЛААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭЭНГТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОНУЛААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чуранинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

1991 сыйл алтыннык 15 күнүттэн тахсар № 92-93 (4049) 1971 сыйл. Атырдык ыйын 7 күнү СУБУОТА Сыйанага 2 харчы

Хотуулаактык оттуулар

Ленин аатынан колхоз Мындабаайытаабы учааста-
гар 41 мойотуулар үлэ-
лиилэр. Ордук кырдыаба-
тар, пенсионердар көхтөө-
түк оттуулар.
70-тан тахса саастаах
Саввин Дмитрий Петрович
80 цент, оту оттуурга сору-
таммыта. Кини соруугун хайы
- үйү толордо. Кырдыаба сый-
айлары - элэйири билбэт. Ви-
лигин да салгыы оттуур.
Коммунист, нэһилиэк Со-
ветын депутата Бельх З. И.
старшайдаах Саппаас От-
ферматын коллектива бэһиэ
буолан тустаах үлэлэрин то-
лоро - толоро 120 центнер
оту бугулуунан туруордулар.
Итинэн ылыммыт сорууда-
рык чистээхтик толордулар.
Үлэ Кыһыл Знамята орден-
наах М. Ф. Абрамова, 80-
тан тахса саастаах кырдыаба
Ф. П. Чичигинаров, пенсио-
нер М. П. Гермогенова,
ССКП чилиэнэ, өсөмөнатор
Г. Г. Дьячковскай бары да
хотуулаактык оттоотулар.
Учуутал Н. Е. Саввин
90-тан тахса центнер оту
оттоото. Кини өссө 60-ча
центнер оту оттуур былаан-
наах. Пенсионер Д. А. Ба-
тарин 60 центнер оту оттоо-
то, кини өссө да салгыы от-
туур.

«СО» корр.

Кытаанахтан билиги общественной

корреспондентым Г. Афанасьев биллэрэр

1. Звенонан үлэлиилэр

Субуруускай аатынан сов-
хоз Кытаанахтаабы отделе-
ниетин 1 №-дээх биригээ-
тин рабобайдар ааспыт сый-
ларга сүөһүү бириднн. И-
килин бостууттан тус-туспа
көрүү түмүктөрө куһаанын
уонна ноһооттобун билэч,
быһыл биригээдэ үрдүнэн
холбоон звенонан көрүүнү
олохтоотулар. Бостууттар
звеноларыгар старшайынан
биригээдэ биригээтэ үлэ-
лиитэ. ССКП чилиэнэ Си-
доров Н. А. ананан үлэлиир
Звено чилиэнэринэн бири-
гээдэ биригээтэ сүөһүү,
уһуннук сүөһү үлэлиир
эриилтэ киниэ Потапов
И. А. бэр сана үтүн
иһэр Манаров И. И. уонна
рабобай Новгородов В. С.
буолаллар. Кинилэр бири-
гээдэ итиллэр уонна госу-
дарство атыыланар сүөһү-
лэрин барыларын тутан үлэ-
лини сылдьаллар.

Звено саас 529 сүөһүү
туппута. Олорго үһүс сөр-
тоох уонтан тахса, өлөр кут-

таллаах төрдүс сөртоох 7
сүөһү баара. Быһата араас
группалаах сүөһүлэри туп-
пттара.

Бостууттар саас эрдэ от-
деление киниттэн икки кө-
төөх сиргэ баар хааччах-
тарын өрөмүөннөөн, өтсөрөн,
сорох сүөһүлэрин тизийэн
илдьибиттэрэ. Сүөһүлэри
тус-туһунаа группалаан ту-
тан отунаа, комбинормачи
аһатан барбыттара, зоотех-
ническай, ветеринарияй бы-
раабылалары тутуһан көрү-
нү-истинин тупсаран, сүөһү-
лэрин бас ыйын ортоотугар
диэри туруорбуттара.

Ити көмгө иккис хааччах-
тарын өрөмүөннөөн сүөһүлэ-
рини Таңда үрөдөр көһөрбүт-
төрө. Бу сирдэригэр эмнэ
тус-туспа хаас да хааччахтар-
га туруорбуттара. Итинэн
кыһамны түмүгэр куһаган
туруктаах сүөһүлэр тупсан
эрэллэр.

Бостууттар сүөһүлэрин
көрө-көрө Таңда үрөдөр звено
тэриннэн оттууллар.

2. Үрүн илгэ үллэр

Совхоз Кытаанахтаабы от-
деленията үлэ бары салаа-
ларыгар совхоз үрдүнэн бас-
таан көһө сылдьар Кыһыл
Знамяны ылбыта. Сэттэ ый
түмүгүнэн ити знамя онну-
нан хаалларылынна.

Отделение 1 №-дээх би-
ригээдэтин мааныыксыт К.
Г. Парфенова 17 ынабыттан
үүнэн иһэринэн 19451 кг

үүтү ыан былаанын 165 бы-
рыһыан толорон, бириднн
ынабыттан 1143 кг ыата.
Кини от ыйыгар 3109 кг бы-
лаанын 3806 кг толор-
до. Ыанньыксыт Кириллина
М. Д. 7 ыйдаах былаанын
160 бырыһыан толордо.
Бириднн ынабыттан 1121 кг
үүтү ыата.

Отделение 2 №-дээх би-
ригээдэтин мааныыксыттары
Варламов А. С. 1329, Ма-
карова У. Е. 1444 кило-
грамм үтү бириднн ынах-
тыттан ыатылар.

Отделение рабобайдар
сыллаабы үлэ бары са-
М. Д. 7 ыйдаах былаанын
лаатыгар бэриллбит былаа-
ны аһара толорор сору-
гу ылыннан үлэли-хамсы сыл-
дьаллар.

Оройуон колхозтарыгар уонна совхозугар оттооһун атырдык ыйын 3 күнүнээби туругунан субуокката

Хаһаайыстыбалар ааттара	Улаан- күһү барыта	Звенолар				Охсуу га	Мунуу га	Кабанын тоһо	Графика толоруу 4-дэ	Сенаж тоһо		Синаж тоһо	
		толо- ру мех.	мех. аааа	көһө	илин					бы- лаан	туол- ла	бы- лаан	туол- ла
Левин	331	4	2	8	1	5614	4675	2474,7	80,9	665	—	859	—
Эрилик Эристин	650	2	8	11	14	6615	6006	2539,4	49,1	950	—	1050	—
Калинин	160	2	1	5	1	2127	1879	1010,2	57,6	380	—	630	—
Карл Маркс	194	—	2	4	5	2079	1915	987,9	59,3	380	—	630	18
Субуруускай совхоз	633	7	5	16	17	11274	10180	6684,0	92,0	1425	100	1260	390
Оройуон үрдүкө:		15	18	41	38	27739	24655	13695,8	72,4	3800	100	4459	408

Билиги рейдэбит

Саха АССР Министрларын
Советыга быһаарылыннан, от
ыйыгар райсовет иһэллэххэ
тэриһит комиссията санитар-
най турууна оройуоннаабы
общественнай көрүүнү ытта.
Комиссия сүрүн болломтоһун
общественнай аһылыкка тахсар
үүт бородуужууларын өтсөрөн
таһаарар сайыллыктарга, сепе-
торнай отделениелар, миссо-
дехтар төһө ыраастык тутту-
наа олоһоллоругар уурда. Ко-
миссия түмүгүнэн, домоһуох

ыйын, үтү хаачыстыбатын туп-
сарынаа иһэллэххэ ааспыт уон-
та быйылгы сыллаахха ылым-
мыт быһаарылыларга хаас бири-
дин хаһаайыстыбаларынан
сөптөөхтүк олоххо кыллаллар.
Батахтар. Кыстык уонна са-
былык фермаларга үсүлэри-
гар үтүгэй калитальнай өңө-
һуулаах үтү тутар пууһулар
суохтар. Олор түмүктэригэр
сана стандартка иһэрин ха-
һаайыстыбаларга улахан хо-

ромньуну аһалар куттада үс-
көөтө.

Комиссия бэйэтин үтүгүн
Ленин аатынан колхоз сайы-
дыстарыт. Кыстык-куста
арыттын сыабын уонна Амма
сельпотун ити территорияда
баар атынныр тоһаларын
көрүүттэз сааһаата.

Мыраан, Халбаныкы, Сап-
паас От сайылыктара үтүгүн-
лүт курдук санитарнай туруу-
тара куһаган, билр да ти-

тиникэ урукумуоннуу ыйанан
турара көсүбэт, ээ иһин сот-
торо кэллэ дуо?—суох. Үтү
сидэллэр маарылла эһэллэнэн
көһөтүллүбэт даһаны, ма-
ныыксыттар бара саһаан үтү
кафельнай сотторунан, эһин
ыраас ойуулаах капронодай
былааттарынан ыраастыаллар.
Ити көнүлүлүмүт. Ол эрэри
сидэллэр матарыйаа калыт-
тикөн үтү кирдээхтик ыһар
эбит дини мааныыксыттарга

ойдобул бизэр сыаһа, тус
бэйэтин гигиенатын тутуһар,
ынах сипыны сууһар, иһи-
тич-хомуһун ыраастык тутар
мааныыксыт ыдыт үтү сип-
дэлээһинэ да суох. Группы
ыраас буолар. Онон мааныы-
ксыттар уонна сорох саһааһы-
ччлар үтү кирдээһини сидэ-
лэр маарылла эрэ суоһуна
быһаарылыларга буһатын олоһо
суоһунаа, самэзэ туруохтаах.

Ити сайылыктарга титтик
таһыгар уборнайдар да, уу то-
дор дьаһаллар да суохтар, ол
(Бүтүттүн 4 стр. иор).

Александровский. Азия
уона Чуралча оюбуонна-
рыя делегациялары асчит
кылабыз Чуралчыга түс-
сөн үс оюбуон 1971 жыл-
бастагы аңарыгар соңдөнө-
түсөсөй мустадааныларын
бэрбизекетин быттылар

Кулагалины чөлөөт гүймүр 298.1 баалы алтан Алексеевская оройуон Эрлээхтик бастаата уонна Көһөрүдлэ смддьар Кыһыл Эвэлины ылла. Амжа оройуона 282.4 баалынан иккис уонна Чурапты оройуона 282.2 баалы ылан үбүс буолдулар. Бийиги оройуонун аммалартан баара-суоҕа 0.2 баалынан хаалла.

Ааспыт сым түмүгүнүн, баялдын курдук, аммалар бастабыгытара, аленскайдар аммалартан бир баалынан хаалат икисе буолбуттара, отгон уруунылар тибэх мнэстүгэ хаалбытара. Ааспыт сым бастабы агарышавы түмүгү Чэрачы оройуона бастабы мнэстэн ылбыта. Мантан көрдөххө, пройуоннар куоталаһыылара улахыа хатыһыадыах.

Тала хаааийчестыбатын
үлдэригэр Алексеевскай
оройуон, ааспыт сыйл түмү-
гүрүн ланна бастамытын
курдук, бу да сырымыга

амма ордук көрдөрүүлүгүнө. Ал курдук, хонуу үлээтөгөр, сүөһү иттичтигэр, төрүүрү ылыгыга, эти, үүтү өсгөрөн таһаарыгы уонна государствога атыылааһыгыга баһыга 115,5 баалы мала. Ити көрүгүнөргө Чурапчы 111,4, Амма 106,1 баалы малаһар, монкуөрө суох хаттордулар. Билиги оройуонмут сүөһүттэн төрүүрү ылыгыга ордук намыһах көрдөрүүдээх. Нырай деловой таһыгытын былааһын Алексеевскай оройуон 86,4 бырыһыан, Амма оройуон 73,9 бырыһыан толортообут буоллаһтарына, Чурапчы оройуона 67,9 эри бырыһыан толорбут. Эти, үүтү өсгөрөн таһаарыгы, бири фуражнай ыһахтан үүтү ылаһы уонна государствога эти, үүтү атыылааһын, түүлээди туттарыы былааннарыын толоруу уонсай баалларыгар Чурапчы оройуона эмиссияны миэстэлэргэ хаалды.

Олохтоох промышленноска
промкомбинат, бытовой ком-
бинат, мясомолкомбинат,
десопункт уонна типография
үлээригэр эмиз Алексеев
свай оройуон 48,5 баалы
хомуйан ыалларын дэлэ-
ныайталаата. Ордук кэрэх-
сэбиллээдэ бу тарилталар
үлээригэр барыларытаа ту-
тулуунарбатаа буолар.
Манна бириги оройуонму

1990

40,3 баалы, Амма ороёуна 42 баалы ыланнар кы-
йан чугаһабатылар. Комму-
нальнай хаһаайыстыба үлэ-
тигэр Чурапчы 17,7 баалы
ылан, Аммава 0,1 баалы-
нан хоттордо. Алексеев-
скайдар манча 4 баалтан
ордугунаа хааллылар.
«Сельхозтехника» отделе-
нистын, норуот үөрэҕирчи-
тин уонна ордув ПДУ үлэ-
лэригэр Алексеевскай оро-
ёуона элбэх баалы хотуй-
да. Мантан атын үлэ тө-
рүгүнэригэр кэл-тиэл соҕус
барыстылар.

Бичигч оройуонмут аас-
ныт сьыл түмүгэр хотгорбүт
үлэлэрин көрүгүнэригэр би-
лигин дааны биллэрдик
хаалан иһэрин бэлэтиир
наада. Ол иһин быайыл
сьыл иккис агарьгар бири-
дик хаһаайстыбаларынан,
тэрилтэлэринэн үлэ бары са-
лааларыгар государственнай
былаачинары, производствен-
най соруудахтары үрдүк көр-
дөрүүлэринэн толорор иһин
социалистической кыотала-
һыны кыттык тэрийчигэ
не кыахтары толору туһа-
ныыга, оройуон үлэинт дыо-
нун бүтүүнэрини айыыны
лаах үлэлэрин элэктэри
тааһар да өрө күүрдүүтө сү-
рүн кыһамныһы урууаха.
Оччого эрэ сьыл түмүгэр
кыоталаһар оройуоннары.

тын қытта күрес быдды-
һыахпытын, ыныки көккыда-
тардыһыахпытын сөт.
x x x

Биһиги оройуонмут делегациятын салайааччыта райсовет исполкомун председатели табы. **Бурнашев Р. Р.** куоталаһар оройуоннарыт делегатилларын оройуон үлэтин-хамнаһын кытта биллииннэрдэ. Түмүгэр куоталаһар оройуоннар пятилетка бастагы сылын быһаанын ситиһинилээхтик толорорун өссө күүскэ үлэниэр сорукаахтарын этэн туруп, бу куоталаһы аныккитин сыга күүһүнэн-уодунан салгыы сайдан алларнар баһатын биллэрдэ уонна куоталаһар оройуоннар хардарыта көмөлөсүһүүлэрэ улахан суолталаһын биллэстэтэ.

Алексеевской оройуон делегациятын салайааччыта райсовет исполкомун председателэ таб. Романов С. Н. оройуон үлэтин туһунан билиһиннэрэн турар, оройуонга оттоолун хаамытын туһунан кэпсэйтэ. Итин тэпэ оройуон ышар үлэтигэр ханна ордуку үчүгэй көрдөрүүлэр, ханна ырахаттар бааларын үлэ бийрдип салааларынан көлөстүк ырытта. Куоҕалаһыны салты кээҕин тэрийи ыраадаларын бэлиэ

Амиа оройуонун делегацийтын салаааччыга тыа хаһаайыстыбатын управленийтын начальнига таб. Степанов Г. Н. быйыл Амиада өтүүнүтэ ааспыт сыллага бар ордук диин эгэ. Куотулаһыга Алексеевский оройуон лаппа кыайбытын бу элбэх тэрээһин үлөттэн тахсыбытын чорботон бэлэтэһэ. Билиги ордук тыа хаһаайыстыбатын үлэлэрингэр хоттордубут диин туран, сыллаабы түмүн кордөрүө, диятэ.

Делегациялар оройуоннар
инки араыларынаабы элет
тростанция тутуутун көрдү
дэр уонна Субуруускай аа
тынан совхозка Лахадьыга
тутуулан арар эксперимен
тальнай дээр ааттанар сыба
хотон тутуутугар сырытты
лар.

Сага нэгдэлтэ сорууга-
рын сэтгүүлээхтик олоххо
кидлэрингэ үс оройуонлар
социалистической нутага-
быларын өссө кээг далаа-
быннаахтык тэрийн биир
улахан суолталаах төхүү-
нэн буолар. Маныха бийи
ги оройуоммут үлэинтэ-
рин бары күүстэрин-күдэстэ-
рин түмэ тардыг — биир саа-
май бөжүмнээх соруу

А. ТУРАНТАЕВ.

Аабааччы, эйиэхэ олчуолттуубут

Хаһыакка тыа хаһаайыстыбатын боппуруостара

аналлах бөглөөлөр, элбэх
ыстатылалар, субуонкалар,
таблицалар бэчээтэннилэр.

Тыя ханаайыстыбатын сүрүм боппуруостарыгар — сана төрүөбү ыдыгыга эпипэттээх кэм, сааскыныыга бэлэмнэни соруктарыгар, мныыттан — наардааһыныга, түүлээди бултааһыныга улахан болзомто урулунаа, 8 нинни ыстатыга бэчээттэннэ.

Выйылыгы дыйл уратылаа
рың учуоттаан, улахан
болбомто сылгы интнитигэр
туһаайылыһа. Сылгы кыс
тыгар тэрээһин үлэки күү
һүрдүү туһунан инниги ыс
татыһалар, сылгы интнати
бастыһнарың үлэлэрэ, сыл
гыны көрүүгэ-исингэ спе
циалистар сүбэлэрэ кизгини
бачаттанһа.

Оройуон иннигэр оёо
руот аһын уонна ордуу
чуолаан хартуолпуйу үүннэ
рин улахан соруктара ту
руоруллубуттарынан, нулу
тутар 6 күнүнээви нүөмэргэ
«Хартуолпуйга суолта биэ
риэхтэ» диил оёоруотчут
Васильев Д. А. ыстатыба
тын ааһааччылар дьүүллэ
ригэр таһаарыллыбыта,
Ыһыы үлэтигэр Ленин аа
тынан моһоо Одьулууннаа
бы участагыл бурдута
үүлээгэр механизированнай
Ч. Яковлев салайар аэснэ
түн ыһырыыта бөһсөттөннэ.

Турахтаах культуураары
ыһымы, хортуонкуй, өбүрүөт
аһын өлөрдүү, паардааһын
үлэлэрин тустарынан репор-
тажтар, информациялар су-

буонкалар таһаарылышы-
лар.

Сүөһүттөн бородуустан, ылыны сырдатыыга биһиги хаһыаппыт сүл бастакы анарыгар ордун үүтү ыаһым бопкуруостарыгар болжомтогун уурда. Ыанньыксыттар үлэлэрин түмүктэрэ кыэргиник сырдатылыына. Үүт ыаһыгар үрдүк кирбиилэри ылбыт Эрилик Эристийин аатынан колхозники Ыанньыксыттарга Пестерева А. Н., Макарова А. А. икки ардыларыгар куоталаһыыга хаһыат сурутэрийдэ. Ый айы аналлаа куоталаһым дневниги олохтоото. Мэддьэхси биригээдэтин Ыанньыксыттарын сайынныгы ыйдарга биирдик ынахтарыттан 1050 кг үүтү ыырга ынырымылара баһааттаныа.

Хайыакка экономика бол
пуруостарыгар произведе
тэонны хамсаатар куус, оро
йуон промышленнай тарил
талэрин уонна колхозтар
совхоз биэс сыдлаах үлэлэ
рин түмүктэра, кэмчилээ
һин режимин кууһүрдүөх
ха, тэрээһин итэһэһа улахан
хоромһуулаах, хозрасчет
кварталлаары түмүгэ тугу
нөрдөрдө диэн Махчагаров
Н. С., Артемьев Е. Н., За
харов С. А., Соловьев П. С.
уо. д. а. ыстатыйалара ба
чыттыныа.

Оройуон промышленнай
уонна эргэниин тарылтал
рин үлэлэрин сырдатыгы
информациялар, субуонка
лар бэчээттэниилэр, анал

лаах балаһалар тэриллинни-
лар.

Бийны үдэтин бэлэмгэр, сеператорнай пууннар, арыы сыхахтары санитарнай туруктарыгар рейдэлэр мы тыллынылар. Таһаарыллы быт итэбэстэри туоратарга дьаһаллар ылыллынылар, хаймакка бачээтэниилэр.

Промышленности уонна
таа хаһаайыстыбатын са-
бынчарыга кинилэр эконо-
микаларын нээгиник ыры-
ты ирдэһэр. Ити өртүнэн
сыаналааһынга билиһи от-
делбыт экономика боппуруос-
тарып ыраабынан ситэтэ
суох сырдатар. Экономика
боппуруостарын сырдатыы-
га штаты таһынан отдел-
тэриллибитэ. Ити отдел-
бастаан үлэлээн иһэн, кини
сэбиэдиссэйэ. Монастырев
Н. И. атын үлэвэ барбы-
тынак, кэлин үлэлээбэтэ
Экономистар, бухгалтердар
нээгини кыттыылара эре-
биллэр.

Оройуон тыатын хаһаа
йыстыбатын сорох быһаа
рыллыбатах боппуруостары
гар хаһыатынан сэргэрин
ин тэрийэргэ биниги сору
нууларбытын иилэ хабаа
ылыы кыайан тэрилинбэт
Хортуоппуйу үүннэрингэ
көлөнү туһаныыга вадаач-
чылар нөтөһөр боппуруоста
ра кизг сэргэринин ыл
быттара буоллар, албэх
көмөлү оңоруохтарын со
вта.

Хаһыат кварталларына
ылыныллыбыт былаан
быһытынан үлэлдир. Бы

лаан үлэ бары салааларын хабан сырдатарга суотанан олохуулар. Кириэхтээх матырыяааллар туһааччаах дьонугар тиэрдилдээлэр. Ол эрээри ыстатыйа кириитэ адыһах. Ордук эргизэн тарилтэлэрэ, хаһаайыстыбалар, тарилтэлэр специалистара былаан-наммыт боппууосона суруй-батар. Ити хаһыат сүрүн боппууостары сиктэ суох сырдатыйытыгар тириэрдэр. Иниикитин итинч учуоттуур наала.

Хайнцат синагалдаригар
эппиэттер ситэтэ суох ки-
ирээр. Ити партийнай ба-
чээт олоххо сабыдыалын
молтотер. Ирдэбилгэ барбыт
эппиэттэнэхтээх **боппу-**
руостарга оройуоннаагы си-
бээс үзела (начальник Ку-
лагин С. Н.). Эрилин
Эристини, Калинин, Карл
Маркс ааттарынан молхот-
тар парткомнарыйн секре-
тардара (Дмитриев Н. С.,
Ономешников М. С., Бара-
нов Д. Ф.) эппиэттери инд-
ларбаттар, эбэтэр олус хо-
йутаан суолтатыгар эр-
ытталлар. Манньк көһүүн
сыһаан инникитин улаха-
нык сэмэлэниэхтээх.

Манган нийлэж өртүгэр
оттоохун, отордоохун, хо-
муур боппуруостарын та-
һылан, хаһыат ники сыл-
лаах сүөһү нититин ыара-
хан үлэлэрин механизация-
лааһын, сага хотоннору
тутуу, сирн оһоруу уонна
кыстын боппуруостарын
кыэтинн сырдатар былаан-
наах. Ити боппуруостарга
аабааччылар кыттыылары
элбэх көмөһү оһорууда.
Аабааччы, эйнигиттэн элбэх
суруктары куутабит.

Халбанын айылына үүт хөтөнөөчлөн тигднбт сарайга түгдлэр Флягалар сарай илгэр-гашыгэр мээлэ хыстана сугаалар, сарай муол-тата суох, суга мээлээх, суга

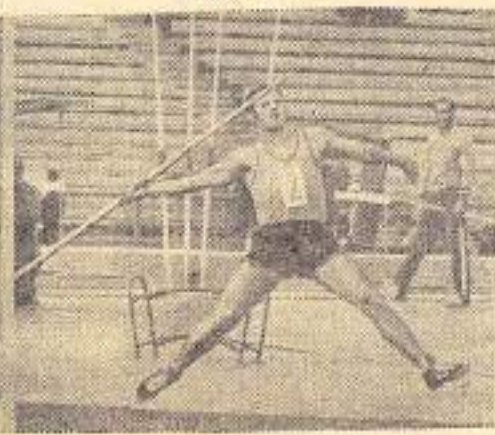
Ленин аатынан колхоз Тазататаабы сайылыктары сүрүн

Виргээдэлэр зоотехниктар
үүт хайчхыстыбатын тусарил-
га даанһан туран үлэсэбэт-
тар. Хадһар зоотехника Ивано-
ва Хайахсыт зоотехника Кор-

Чакыр, Хайахсыт арыма-
рын сыхатара, Мөлдөхсү сө-
сөтөрүмүзү отделеңиета куна-

Рейдэбий биригээдэ чиглэжээр:
И. ДЕГТЯРОВ
К. СИВЦЕВ,
В. ИГНАТЬЕВА,
М. СОФРОНОВ.

Ю. СМЕРНОВ.
ССТА ырытавчыта.

—Ага дөбдүнү көмүскүүр Улуу сарни
бастакы күнөригтэн ыла колхоз бары
сүрүн үлэлэригэр, бийиги, кыргыттар
уеина дыктааллар, бэйэбит күүсүтүгүн-кү-
дөхүтүн харыстаабакка, өстөөбү өбөрөр
ини үлэлээн, Кытайы күнүн көрсүбү-
гүз.

Бийиги ортобутугар бастын бурдук бы-
лмачны Прасковья Давыдова, хонуу ул-
тын туйгуна Василий Адамов уо.а.а баал-
лар. — дигэн I Чахыр наһилэгшөөдн
Евсавлев атынан колхоз оччогоошу ста-
новката, «Саха АССР 15 сыла» ачаа-
тнх, «Аба дөйдүлү нөмүскүүр сэрин
сылларыгар үлэбэ нилбизини иһин» ме-
даллаах Екатерина Егоровна Филиппова,
билигин Чувалчы олохтоого, ахтар.

«Қыынғылымыр кәзнәргә»

Кыраадыстаах тыһыныга,
Сайыгылытыр сахтарга
Салагнаахай куйваска,
Колхоз бары үлэтин,
Холоон, билэн көрбөккө
Хото-кыайа тутааччы
Хорсуу-хоодуот кыргыттар
Карахсэллээх ааттарын
Кэпсээн эрэ диэтэргит —
Намын, көссүө, Таҕыйык,
Кэчин-кэчин КЭТИРИИС,
Маган туулук Марыинка,
Күлүм лүчээр Күөргэй,
Үчүгүкээн Өлөңчүкө —

дөн 1944 сэллээххэ поэт Бүгнүүк
Хураастырап «Колхоз кыргыттары» днп
хооонугар итинник таһаарыылаах үлэ-
лэх стахановка Екатерина Филиппова
кудук ыччаттары хойуубут.

Бватерина Филиппова туфунан 1943 — 45 сс. оройуон уонна республика хайыаттарыгар суруйбуттар. Кини сэрэн ырахан сылларыгар икки-үс кини онугар үлэлээбитин. Кыайыи иһин тыылга — болхоһугар патриотическай хамсааланы гөбүлээччининэн буолбутун уонга сого-тох бэйэтэ — 1943 сыллаахха аттардык ыһын 27 күнүгэр сиэрпээн 0.6 га сир үүнүүтүн быһан уонка 408 түүтэйд баа-һан, ТОБУС АНГААР нуорманы толорбу-тун республика бэчээтингэр сырдатыытыа.

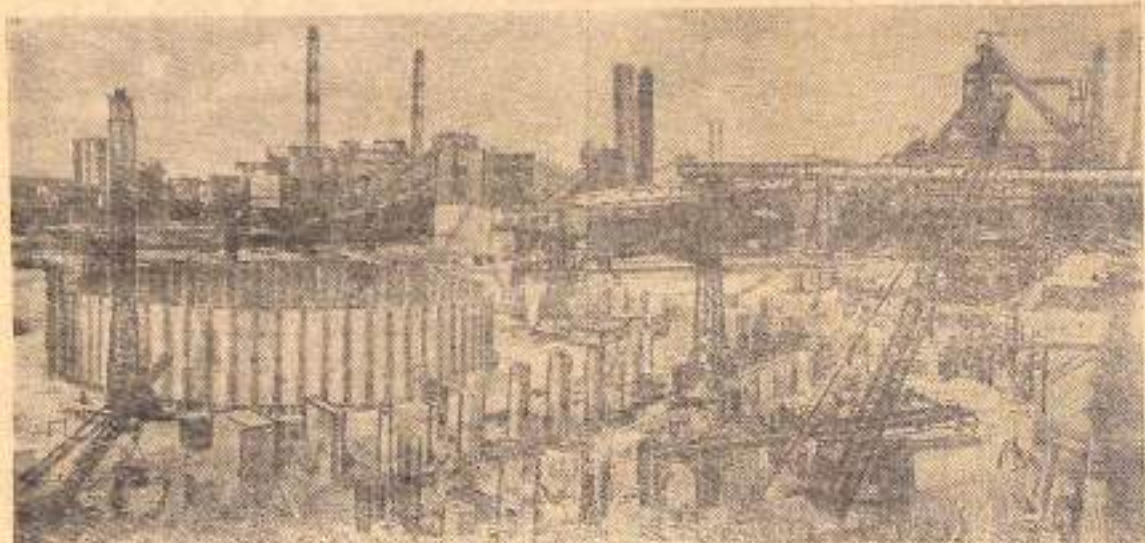
Стахановка Екатерина Филиппова 1944 сыллаахха Якутскай куоракка республикатабы тыа хайаабыстыбатын бастыггарын сүбэ мунууһар, өссө нэин далааһынаахтык үлэлээниг, өстөөхү кыайар иһин тылга үлэни өссө күүһүрдүбүт, — диэн ытырыы тыллардаах тыа эһиги уонна «Дьахтар — колхозка улахан күүс» диэн сурута «Кыым» хаһыатка бэчээттэммит.

«...1942 с. Ити мангайгы сылбар хотурунан кунга 0.7 га оту охсубутум, сирпизен кун аайы 0.3 га бурдугу быспытын, ошон олохтонуллубут нуорчыны 200—300 бырылман толорон испитим.

Отгон ааспыт сыллаахха (1943 сыл — Д. Г.) үлэ огорумтуугун эсэ ордук үрдэтэри ситистим. Күнгэ 0,8 гектарга тийэ охсор уонна 0,4 гаа сиргэ үүмүт бурдугу быһар буолан, малды олоор Мелотов аатынан колхоз дьахталлары социалистической куоталаһыга ыгырбытым. Кинилэр бурдугу быһыма ити мин кордөрүүбүн аһары түспүттэрэ. Онуоха мин нэскэ хаалбакка соруан туран, күнү 0,65 га сиргэн бурдугу быһан бааһымнан эппиэттээбитим.

Ийн дайду күтүмөдөй күннэригэр ас-
тообу өһөрө фронтка ыгырыллыбыт ай-
мах-билэ дьонноруун тыылга солбууйан.
Байбаларын хорсун үлэлэринэн албан аа-
тырбыт Екатерина Егоровна Филиппова
журдун, сүүһүнэн! Колхозтаах кыргыттар
уонна дыхталлар республика үрдүнөн
бастыһанар кээкэлэригэр тиийэ үүмүт-
тарин туһунан, билигин күлүөнэ ыччат
иниэлэр ааттарын үйүтүтэр уонна жактал
тылларын этэр ытык иэстээх!

Др. ГАВРИЛЬЕВ

Советский дойду—кырдыгы да сага тутуулар дойдулар, СССР XXIV съезигэр Кини Комитет Отчуоттуур дакылаатыгар Л. Н. Брежнев «Бийиги билгич материалнай производство эйгэтигэр аан дойду ханнык да дойдутунааар элэх тутууну ытабыт,»—диэн чорботон бэриэтэбитэ. Сага пятилеткада капиталнай угууну ханнааһын, тутуулары түргэниик үлэс киллэрэр ийи биер кэмгэ тутуулар объекттар ахсаанырын айыытын көрүүлэр. Партия мыйналары олоххо киллэрэр туһугар советский тулааччылар бүтүн норуоту кытта биергэ социалистической квотадаһынны кыһынн тэ

БНТУЛДЭР.

Новолипецкайдээм заводка санга, бэһис домнаны тутуу киһи фронунан аччытлар. Киһи дөйдүгэ биир саамай бөдөн домнанын буолуоҕа. Киһи оһоҕун нээмэйэ 3200 күһ. чеснай метр.

«Липецкстрой» трест коллектива 1972 жыл
никте кварталдыгэр доинаны үлэс кидилэр-
гэ сорукунар.

СНИМОНКА: бэйнэ домна тутуулар ало-
натига.

В. Кожеников (фото)

ССТА фотохронметра.

БҮРДУГУ ҮҮННЭРЭЭЧЧИ
ИЭНЭ УОННА АНАЛА

(Итого 5 стр. коп.)

дуг тохтуутун таваарбат нур-
дуг бийны тэмцэлэрийн уонна
комплекс даяаллалын бийла-
раллар. Онуоха сүрүч соругу-
нан үүмүт үүтүмү биир да
буоланы, биир да эгэжэи су-
тарбаһа, олоччу хомууан
ылым буолуохтаах.

СҮТҮҮККЭ — мэлэйн, Иа-
н колхозийн уубалат Чала-
ов аятында колхозын колхоз-
ниа итгэлтэй девидион үзэ-
днэр. Машина гектарга орло-
тулан 30 центнер бурдуу,
этгэл үнэлгэнтэй сэдэвний-
гэл 40 центнери асгаат элэл-
лар. Эрдэ бары комбайнны
тэснэгт гына олохуллубутта-
ра. Автомашиналар кулонтар
чигийтиллбүтэрэ, таһарас
массыныналарыгар хахха быыс-
тар олохуллубуттара. Бу ба-
рыта снэмэ бурдук суолга там-
калаабырын хааччылар Хаһаа-
быстыба үлэнтгэрэ тыа си-
рин механизатордарын хомуу-
ру тэрэвэнтээхтик, сүгүгэ
суох ынгартга, хас биһэрин ха-
һаабыстыба бурдугу атым-
лыыр былаанын аһара толоро-
рун ситийэргэ ысырбытгара.
Ити көбүдөөһүн Украинада,
Российскай Федерацияда,
Казакстанга кинэ өбөбүлү
ылла.

Бурдугу хомьуу, тийнх
уонга соботуопнаахайн гити-
һингэлэре комбайнердартан,
жатналар массынньһистартан,
шофердартан, соботуопна-
аһыр тэрилтэлэр үлэктитэр-
тэн удахан тутулуутах. Хо-
муур былдьайныктаах күнһөр-
тэр бу үлэре хас бһардан
кыттааччы баар күүһүн тодо-
ру бһэрэн үлэлһир, смена-
лаах нүорматын толожор, үлэ

туйгун хаачыстыбырын спил-
лэр, үүнүү кыра да сүтүүтү
гаһаарбат аналлаах. Хомуйар
агрегат ааспытын кэнкэ бур-
дук ардайданан түрөн хаал-
бытын эбэтэр сиргэ куоластар
токто ситаллары, солонго чо-
чөбөр эбэтэр суолга сизэ
санкыраабытын көрдөххө, ил-
ли төһөлөөх хомойоруу Ман-
тык чакчылар тулуйулдуохта-
рын сатаһыат. Бурдукка хар-
ытанньык санаанан сыһыан-
найыахха, ным ичинин харыс-
таабаттан кытаанахтык ыйы-
тыахха чадат.

САЙЫНҢЫ күртүмнөөх үлэлэр сабаланнылар. Билгин хаан да буолбатаһын курдук, охсууттан саадаан туттарыыга тиниэ хомуур конвейерын биир хэм ритмин олохтуохха. Үтүм уонга хаачыстыба—күннээри сүрүн бардыбыл. Охсууттан астааһынга диэри, таһыттан элеваторга кутуохха диэри үлэ быһаарытын таһаарымыахха. Государство бурдугу аткылааһын быһаарып толоруу—бастамы орун. Ол эрэри государство чаһааһадыгар 35 бырыһыантан итэбэрэ суох быһаары таһынан бурдугу үрдэттибит сыананан туттарыылаахтаах. Бу эмиз хас биридин хаһаачыстыба эбэллннээ. Ол халбаннаабакка тутуһулдуохтаах. Вурдук айаныылар трассага комбайн—ток—элеватор билгини саамай охсуулаах. Вурдуку тохтоло суох элеватордарга тиэрдэр автомашиналар шофердары бааһы отуккэи хайбаныах түстүлүтүр.

Хас биірдин хаһалымында,
өскөтүн кийи салайаачыларга,
специалистара, бары үлүштөтө-

рэ сайдан нлэр сүднү илгит-
тлгэр эрэллээх аһылыг бэвэ-
тын тэрийн туһууан сайын
мидаллар буоллахтарын, аһы-
лык буолар бурдуу саппаа-
һын дэлэтэргэ бары ымактар
бааллар. Сорох ардытар фер-
маларга адыһаан хаалар ол-
сенаж, сиилэс, төрдүгэр ас-
таах үүзэһинээр үчүгэй сап-
паастарын туһууан отиллар.
Тинһөгэр—тыа халааһыстыба-
тын культураларын илгитин
аһылыг ишилэр күһүн бэртээ-
хэй күөх үүзэһинин, сорох
сүрдэргэ бурдугу да буэрэл-
лэр. Хонуу, тыа ырдатына-
тын, суол ытыматыг отун өх-
сөй ылар халааһыстыбелар
саамай соппо гыналлар.

С АҢГА пилплетка бастагы сызтын үүнүүтүн аягыгы бурдугу үүннэрөөччилэр элбэх күүстөрүн, саталдарын уонна маастарыстыбаларын үүрэллэр. Билигин дыһала иэни хайдах хомуллуутугар сытар. Бурдугу хомуйуу ордуу тыггааһынаах, хөрсүн үлэни ачдыбар. Механизатордар государство колхозтарга уонна совхозтарга биэрбит бары техникатын толору нөбүрүускалааһ үлэлэтэр. иэни боростуойдааһыннан таһаарбат индустриалар. Үүнүүнү хомуйуу—норукта хаһааһыстыбатын улахан суол талаах хаһаанчыта. оһо хас биһирдин чаас нүндү. Эбэллээ, астаһыны толоруу. Ийэ дойдуга элбэх бурдугу биһирин—дойду бурдугу үүннэрөөччилэни бочуоттаах иһэ уонна аһала.

Н. ПЕТРОВ,
ДЛЯГОМ.

«Правда» пресс-бюро

572 нумардаах РСМН-ын Нурагчятаагш тугуй удаастаг олодор дэмлэри, промшаднааг уушга олодорынга сугаллах объектир тугуйн 1957 сымлаахтай дарагатаар. Бу сымлар усталамгаг уугастан тугуй-дэмлэтир улэти бэлаана үс тугуй уушга. Оройуох олодор бэрт илбэх улахан сугаллахтай объектир тугуйн олох, олохторго уушга тэригэлэриг күндү бэлаан олохторго.

Ордуң кэлин сылларга бо-
риллар былааны толорго ую-
на аһара толорор буотла. Бир-
дин кийи сыллаабы өгөрөн
таһаарыты 10 тыһымыча сол-
куобайга тиийэ уунта. Учас-
таа барыстаахтын үлэтир.

Азсыят биэс сыллаах бы-
лааны 102,5 бырыһыан төлөр-
бута.

Быйылгы барилдабыг была-
ны толорор сорукалх өссө
өрө «үүрөн туум» үтэллэр.
Ол түмүгүр сэткэйдик бы-
лаан 126 быйылгыч туола-
ныч учаастак сыдым аайы была-
ныч ситиһинилээхтик толорору-
гар төһүү. Эүстөр, учаастак
үлөтүгүр дыһычээхтик ыла-
дыар уһулуук үлөлээбит раб-
чайдардаах. Иинилэр истэри-
гэр бөлүөтүннүктар «Бөлүөт
Знага» орден кавалера Егор
Лытчим, Саха АССР үтөлээх
тутааччыга Нинадай Николае-
вич Никитов, Егор Афанасье-
вич Портнягин, Афанасий Ми-
хайлович Неусторев, Иван
Егорович Полов, Василий Ба-
сильевич Никитин, механиз-
тордар уезна чонтаныктар
Никоентий Трофимович Ма-
каров, Никоентий Никоен-
ьевич Варламов, Григорий
Семенович Яковлев, Егор Аба-
засьевич Ардеш, Иван По-
стантиневич Нестинко сити-
да атыттар бааллар.

Тутуу учаастагын сынхан аа
ны үүнэр програмаһын толо
руутугар билигин дэ элбөх ыа
рахаттар үөһнэ нирдэстэр
бааллар. Ол күрдүк, учаастаг

~~~~~

порядок программы, учитывая административные, финансовые, организационные и другие факторы. Таким образом, программа должна быть гибкой, позволяющей вносить изменения в зависимости от изменений в окружающей среде. Программа должна быть адаптирована к конкретным условиям работы организации.

Райисполком оройлалыг
архитектор уншигчид хамтаар
дуугаар, смета документаци,
ларьныг бичиж өгнөвөр төлөрү
хааччийд бичдэг. Байрлалын
санаа бичгээ уларчигчид
илгээдэг, элбх хос хос үлэ-
дэлийг тахсар, үгс өрдүн үн
ороскуутанар. Дээрхид бич-
райлалын олохтоос үсдүүбү-
баны аахсыбаны эр, үсдүү-
тан өлөрөн онгорт мэтгэгдэ-
н элбх маркуутары үсдүү-
тэр.

Ийн итгэдэстэр бэрхга оло-
хуу байдла турал санааны
үрдэллүүлснээр, ошорок тайнд-
рын татимэ бичгээрхыггар
уонна хяачыгга намайы-
чгар тизрээр.

Олорор дьэ тиньбэтинэн
уһунук үлэллэт баҕалаах
ардас специалисттар дьайаан
үлэвэ ыһылдыбеттар.

Бу күншэргэ ойигса дейду-
бут бaры гутаагчлаларч байа-
лэрин күншэрин үөрээ-кетээ
бэлэгтиндлээр, Гийгтэ учаас-
тангыт үлэйтгээр, сн хэмээ
атын биир иддээхтөрчө кур-
дуч, Тутуу дэйтгит күнүн
үлээ ситийинилээх нэрсолт-р
уонна кинигатин дэбэлэ ку-
руутун дьону үөрлэ сэлдээр
туһугар өссө элбэх тутууну
мытар юоншэр өрө күүрбэ
үлэтиндлээр.

Тутуу улаастагы коллективна атын бары башка идрэхтөрин саамай эйэлээх идэ--Тутуу үлэтиги күтүгүн эгэрдэллир уонна бонилар олохторугар, үлэлэригэр бары үлэтиги бабарар.

И. НЕДАКИРОВ,
тутуу участкагы начальни-
га.

_____

ИЪИТИННЭРИИ

Хаймат аасны нүмэрэ, технической биричинэнэн
— элэстростанция атырдах ыйын 4 күнүгэр күнү быһа,
атырдах ыйын 5 күнүгэр 4 чааска диэри уоту биэрбэтэ-
бинэн сибээстээн, хойутатыллан субуотатаары нүмэргэ
холбуу таһаарылыһа.

Редактор Н. П. СИДОРОВ.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: Чурапчы селинньэтэ, Наря
Маркс уулусса 12 №-дэ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОННАРА: редактор—0—89, тыа ха-
һайыстыбатын уонна култура, олох-дьаһах отделы-
ра—0—90, уопсай отдел—0—91, типография—0—95.

Реданцилба мытар сурунка ядырыны, араспаныны, ааты 86а аатын толору сурулауохтаах.